

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฉ

บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	6
1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย.....	6
1.4 สมมติฐานการศึกษาวิจัย.....	8
1.5 วิธีดำเนินการวิจัย.....	10
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	10

บทที่ 2 หลักปรัชญา แนวความคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับสิทธิทางการศึกษาของคนพิการ

2.1 หลักปรัชญาและแนวคิดเกี่ยวกับสิทธิมนุษยชน.....	11
2.1.1 สิทธิมนุษยชนตามกฎหมายธรรมชาติ.....	12
1) ความเชื่อทางศาสนา.....	12
(1) หลักศาสนาพุทธ.....	13
(2) หลักศาสนาคริสต์.....	14
2) แนวความคิดของนักปรัชญาที่มีชื่อเสียง.....	15
3) คำประกาศอิสรภาพและคำประกาศว่าด้วยสิทธิของมนุษย์และพลเมืองของฝรั่งเศส.....	17
(1) คำประกาศอิสรภาพของสหรัฐอเมริกา.....	18
(2) คำประกาศว่าด้วยสิทธิของมนุษย์และพลเมืองของฝรั่งเศส.....	20
2.1.2 สิทธิมนุษยชนตามกฎหมายฝ่ายปฏิญานนิคม.....	23
1) ตามที่ปรากฏในกฎหมายระหว่างประเทศ.....	23

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

2) ตามที่ปรากฏในกฎหมายภายในประเทศ.....	27
2.2 ปรัชญาและทฤษฎีเกี่ยวกับศักดิ์ศรีและความเสมอภาคของมนุษย์.....	33
2.2.1 หลักการห้ามเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม.....	35
2.2.2 หลักความเสมอภาค.....	39
1) หลักความเสมอภาคตามแนวคิดต่างประเทศ.....	40
2) หลักความเสมอภาคตามแนวคิดของประเทศไทย.....	43
2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ.....	49
2.3.1 เหตุผลและความจำเป็นที่จะต้องมีกฎหมายเกี่ยวกับ การศึกษาของคนพิการเป็นพิเศษ.....	50
2.3.2 ความมุ่งหมายและหลักการที่ควรบัญญัติไว้ในกฎหมาย เพื่อการศึกษาพิเศษของคนพิการ.....	50
บทที่ 3 กฎหมายภายใน กฎหมายระหว่างประเทศและกฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวกับสิทธิทาง การศึกษาของคนพิการ	
3.1 ประวัติความเป็นมาของกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิทาง การศึกษาของคนพิการในประเทศไทย.....	55
3.1.1 ความเป็นมาของสิทธิทางการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่ง ราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540.....	55
3.1.2 ความเป็นมาของกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาอื่นๆ.....	62
3.2 บทวิเคราะห์กฎหมายไทยที่เกี่ยวกับสิทธิทางการศึกษาของคนพิการ.....	65
3.2.1 บทวิเคราะห์สิทธิของคนพิการตามรัฐธรรมนูญ.....	65
3.2.2 บทวิเคราะห์สิทธิทางการศึกษาของคนพิการตามพระราชบัญญัติ การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534.....	75
1) ความสำคัญหรือเหตุผลใน ความจำเป็นที่ต้องมีพระราชบัญญัตินี้.....	75
2) ความหมายและประเภทของคนพิการ.....	75
3) สำนักงานคณะกรรมการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ.....	76

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4) การยื่นจดทะเบียนคนพิการ.....	77
5) สิทธิของคนพิการที่ได้จดทะเบียนแล้ว.....	77
6) กองทุนฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ.....	78
3.2.3 บทวิเคราะห์สิทธิของคนพิการตามพระราชบัญญัติการศึกษา แห่งชาติ พ.ศ.2542.....	79
1) ความมุ่งหมายและหลักการ.....	79
2) สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา.....	80
3) ระบบการศึกษา.....	82
4) แนวการจัดการศึกษา.....	83
5) ครู ณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา.....	84
6) ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา.....	84
3.3 สิทธิทางการศึกษาของคนพิการตามกฎหมายระหว่างประเทศ.....	85
3.3.1 สิทธิตามอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิของคนพิการ.....	85
1) สิทธิพื้นฐานทั่วไปของคนพิการ.....	86
(1) วัตถุประสงค์ของอนุสัญญา.....	87
(2) หลักการพื้นฐานทั่วไป.....	87
(3) หน้าที่ทั่วไปของรัฐ.....	88
(4) ความเสมอภาคและการไม่เลือกปฏิบัติ.....	91
(5) การฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ.....	91
(6) มาตรฐานที่เพียงพอสำหรับชีวิต ความเป็นอยู่และสังคม.....	93
2) สิทธิทางการศึกษาของคนพิการ.....	94
3.3.2 สิทธิตามอนุสัญญาว่าด้วย การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมทางการศึกษา.....	96
1) วัตถุประสงค์ของอนุสัญญา.....	96
2) มาตรการการกำจัดและป้องกันการเลือกปฏิบัติทางการศึกษา.....	97
3) มาตรการส่งเสริมให้มีความเสมอภาคกันทางการศึกษา.....	98

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4) พันธะสัญญาของรัฐตามอนุสัญญา.....	100
3.4 การคุ้มครองสิทธิทางการศึกษาของ	
คนพิการตามหลักกฎหมายต่างประเทศ.....	101
3.4.1 ประเทศสหรัฐอเมริกา.....	101
1) กฎหมายว่าด้วยผู้พิการชาวอเมริกัน.....	102
2) กฎหมายว่าด้วยการศึกษาของคนพิการ.....	104
(1) การศึกษาพิเศษ.....	106
(2) กองทุนเพื่อการศึกษาของคนพิการ.....	106
(3) โรงเรียนเอกชน.....	107
(4) แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล.....	107
(5) บทสรุปของกฎหมายว่าด้วยการศึกษาของคนพิการ.....	110
3) การคุ้มครองสิทธิทางการศึกษาตามแนวบรรทัดฐานของ	
คำพิพากษาของศาลในสหรัฐอเมริกา.....	110
3.4.2 ประเทศฝรั่งเศส.....	113
1) ความเป็นมาของกฎหมายคนพิการ.....	113
2) สิทธิทางการศึกษาของคนพิการตามกฎหมายฝรั่งเศส.....	115
3) การบังคับตามกฎหมาย.....	118
3.4.3 ประเทศอิตาลี.....	119
1) การคุ้มครองสิทธิทั่วไปของคนพิการในประเทศอิตาลี.....	119
2) สิทธิที่เกี่ยวกับการศึกษาของคนพิการ.....	120
3.4.4 ประเทศเยอรมัน.....	122
1) สิทธิทางการศึกษาและการจัดการศึกษาพิเศษในเยอรมัน.....	123
2) หลักสูตรการศึกษาและการสอน.....	127
3.4.5 ประเทศญี่ปุ่น.....	128
1) ลักษณะของสิทธิของคนพิการตามกฎหมายญี่ปุ่น.....	128
2) สิทธิทางการศึกษาของคนพิการ.....	130
3.4.6 ประเทศจีน.....	132

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

1) การคุ้มครองสิทธิของคนพิการโดยทั่วไป.....	132
2) สิทธิทางการศึกษา.....	134
3) หน่วยงานของรัฐด้านคนพิการ	136
3.5 บทวิเคราะห์และเปรียบเทียบ	137

บทที่ 4 ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองสิทธิทางการศึกษาของคนพิการในประเทศไทย

4.1 ปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับ

สิทธิทางการศึกษาของคนพิการในประเทศไทย

อันเกิดจากบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540..... 144

4.1.1 ปัญหาการขาดสภาพบังคับในสิทธิทางการศึกษาตามแนว

นโยบายพื้นฐานแห่งรัฐในรัฐธรรมนูญ..... 145

1) การปรับปรุงการศึกษา..... 145

2) การให้ความสนับสนุนเอกชน..... 146

3) การพัฒนาวิชาชีพครู

4.1.2 ปัญหาการขาดการรับรองสิทธิทาง

การศึกษาพิเศษไว้ในรัฐธรรมนูญ..... 147

4.1.3 แนวทางการแก้ไขปัญหาอันเกิดจากบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ..... 148

4.2 ปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับ

สิทธิทางการศึกษาของคนพิการในประเทศไทย

อันเกิดจากพระราชบัญญัติการฟื้นฟูสมรรถภาพคนพิการ พ.ศ.2534..... 149

4.2.1 ปัญหาการขาดสภาพบังคับทางกฎหมาย..... 150

4.2.2 ปัญหาการขาดบทกฎหมายที่ยกเลิก

ระเบียบที่เป็นอุปสรรคต่อคนพิการ..... 153

4.3 ปัญหาทางกฎหมายที่เกี่ยวกับสิทธิ

ทางการศึกษาของคนพิการในประเทศไทย

อันเกิดจากพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542..... 154

4.3.1 ปัญหาความทั่วถึงของการจัดการศึกษา..... 155

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.3.2 ปัญหาการขาดบทบังคับให้เป็นไปตาม	
สิทธิทางการศึกษาพิเศษของคนพิการ.....	156
4.3.3 ปัญหาเรื่องมาตรฐานและคุณภาพการศึกษา.....	157
4.3.4 ปัญหาในการได้รับความช่วยเหลือจากรัฐ.....	158
4.3.5 แนวทางการแก้ไขปัญหอันเกิดจาก	
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ.....	159
4.4 ปัญหาการขาดทกกฎหมายที่สนับสนุนให้คนพิการได้ใช้	
สิทธิและโอกาสทางการศึกษาพิเศษอย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ.....	162
4.4.1 การขาดทกกฎหมายที่กำหนดสิทธิและ	
หน้าที่ทางการศึกษาที่เป็นพิเศษ.....	163
1) สิทธิสำหรับคนพิการที่มี	
ความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยเฉพาะ.....	164
2) สิทธิสำหรับผู้พิการที่มีความต้องการ	
จำเป็นพิเศษทางการศึกษา ผู้ปกครอง หรือชุมชน	164
3) สิทธิและหน้าที่ของผู้ปกครอง.....	164
4.4.2 การขาดการจัดระบบและแนวทางการจัดการศึกษาพิเศษ.....	166
1) รูปแบบการจัดการศึกษาพิเศษ.....	166
2) สถานศึกษาสำหรับผู้พิการที่มี	
ความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษา.....	166
3) เนื้อหาสาระและกิจกรรมในการจัดกระบวนการเรียนรู้.....	168
4) การกำหนดหลักสูตร มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษา	
วุฒิการศึกษา และระเบียบการวัดผล ประเมินผล.....	169
4.4.3 ปัญหาเรื่องการบริหารและ	
การจัดการศึกษาเป็นพิเศษเพื่อคนพิการ.....	171
4.4.4 ปัญหาเรื่องการกำหนดมาตรฐานและ	
การประกันคุณภาพการศึกษาของคนพิการ	172

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

4.4.5 ปัญหาทางกฎหมายในเรื่องการบริหารงานครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา.....	172
4.4.6 ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับระบบการผลิตสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาพิเศษ.....	175
4.4.7 ปัจจัยอื่นที่ส่งเสริมให้คนพิการได้มี โอกาสทางการศึกษาเป็นพิเศษ.....	178
บทที่ 5 สรุปและข้อเสนอแนะ	
5.1 สรุป.....	181
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	186
รายการอ้างอิง.....	192
ประวัติผู้เขียน.....	198